

В.О. Захаренко, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

РИНОК ЕЛЕКТРОТОВАРІВ В УКРАЇНІ

Нині ринок електротovarів розвивається дуже динамічними темпами. Насамперед, це пов'язано з такими тенденціями: продукція кожного підприємства, яке виробляє побутові прилади, продається в кожній країні; сучасні, гнучкі технології дозволяють оперативнo модернізувати товари та випускати продукцію, що відповідає потребам різних ринків.

На сучасному етапі ринок електротovarів в Україні формується в складних умовах, пов'язаних з різким скороченням обсягу виробництва електротovarів у країні, насиченням ринку імпортною продукцією, низькою платоспроможністю більшості населення й багатьма іншими процесами. Формування оптимальної структури асортименту електротovarів – це складне, багатогранне завдання, успішне вирішення якого потребує створення чіткої системи вивчення попиту населення, можливостей виробництва конкурентоспроможних вітчизняних електротovarів.

На світовому ринку склалося стійке співвідношення продажу великої побутової техніки: 50% проданих одиниць техніки – це пральні машини, 30 – холодильники, 20% – кухонні плити.

Асортимент пральних машин надзвичайно широкий – близько 200 моделей від двох десятків виробників. Світове виробництво пральних машин становить приблизно 40 млн шт. на рік, з яких приблизно 85% – автоматичні моделі, у тому числі сушильні автомати.

Сьогодні місткість українського ринку холодильників і морозильників можна оцінити приблизно в 700–800 тис. шт. на рік. У 2004–2010 рр. ринок холодильних приладів було поділено між 20 виробниками. Частка виробників холодильних приладів в Україні становить: АТ "Норд" – 60%, виробники західноєвропейських країн – 28, країн СНД – 12%.

Сьогодні на ринку побутової техніки й електроніки відбувається переоцінка цінностей. У 1994–1997 рр. добре реалізувалась аудіо- і відеотехніка, а тепер на перший план виходить електропобутова техніка. Фірми, які традиційно здійснювали торгівлю аудіо- і відеотехнікою, включають до свого асортименту холодильники і морозильники, пральні машини, електричні плити та малу побутову електротехніку: пилососи, міксери, кавоварки, кухонні комбайни, тощо. Підприємства України виробляють різноманітні електропобутові машини та прилади широкого призначення.

Конкурентоспроможні побутові холодильники та морозильники випускає Донецьке АТ "Норд".

Високі споживчі властивості мають побутові пирососи "Ракета" виробництва Дніпропетровського агрегатного заводу, "Вітязь" Харківського заводу "Електроважмаш", та "Міні" ПР-02 київської фірми "Рем-Маркетинг".

Дані про виробництво найважливіших видів побутової техніки наведено в табл., Аналіз стану виробництва найважливіших видів побутової техніки в Україні засвідчує:

Таблиця – Виробництво електропобутових машин в Україні

Побутова техніка	Виробництво за роками								
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Холодильники-морозильники, тис. шт	1029	862	651	709	519	504	581	711	731
Холодильники побутові, тис. шт.	903	562	451	509	583	284	369	242	338
Пральні машини, тис.	788	213	125	166	232	251	345	322	208
Пирососи побутові, тис. шт.	85,3	84,7	86,9	82,3	79,6	66,4	53,3	37,5	9,2
Електропраски побутові, тис. шт.	226	208	198	172	136	138	95,1	49,8	23,5
Лампи електричні, млн шт.	586	549	523	489	302	219	263	254	255

* Згідно з Законом України "Про державну статистику", інформація конфіденційна, оскільки виробниками були 1–2 підприємства.

1. Позитивну динаміку в період 1990–2000 рр. – високі темпи зростання виробництва всіх асортиментних груп електропобутових виробів (наприклад, випуск пирососів збільшився більше, ніж у 3 рази; прасок – майже вдвічі).

2. Негативну динаміку в період 2000–2010 рр. – високі темпи зниження виробництва (наприклад, обсяг випуску пирососів, міксерів, чайників, соковижималок, м'ясорубок зменшився більше, ніж у 12 разів, а фенів – майже в 90 разів).